

Szellemi tulajdonunk üzleti eszköz – védjük meg!

Barna Judit

Ha egy webáruház cipőket kínál és online megrendelésre házhoz is viszi a kinézett modellt, a civil vásárló kényelmesen intézheti a vásárlást otthonról. Ha egy cipőgyártó és forgalmazó cég vezetője azonban saját márkájára ismer a lemásolt modelleken ugyanezen a honlapon, az már iparjogvédelmi kategória.

Mit tehet a károsult cég?

Utánanézz – a fenti esetben – hogy ki a honlap üzemeltetője, ki a cipők beszállítója, kinek van raktárkészlete a másolatokból, vagyis ki a jogsértő, aki védjegytalombitorlásra adta a fejét. Innen kezdve lehet pereskedni. Azonban a hosszú és költséges pereskedést meg lehet és kell is előzni, ha megismerkedünk az iparjogvédelem speciális területével, a szellemi tulajdon, a használati minta, a formatervezési minta, a védjegy védelmének lehetőségeiről.

Mi a szellemitulajdon-jog?

A cégek úgy gondolják, hogy üzleti sikerük főként a termékek dizájnjától, formatervezésétől függ, ahol a döntő kérdés az, hogy vajon a termék kinézete – legyen az cipő, kanapé, táska, vagy ruha – megfelel-e a fogyasztó ízlésének. Nem mindegy, hogy tudatában vagyunk-e annak a versenyelőnynek, hogy ha a termékünk előállításához a legkorszerűbb technológiával készült, akkor az is védhető üzleti titok. A siker fontos eleme még a márka elismertsége a piacon, mert a tudatos márkaépítés (branding) sokba kerül.

Megfelelő iparjogvédelmi ismeretek nélkül sok divat- és formatervező cég sikere komoly akadályokba ütközhet, a befektetett munka, a komoly fejlesztések nem nekünk térülnek meg, hanem más jut könnyen szerzett profithoz.

A szellemitulajdon-jog magában foglalja

- az üzleti titkok,
- a szerzői jog és
- az iparjogvédelem, ezen belül
 - a formatervezési minták,
 - a védjegyek és
 - a használati minták, szabadalmak fogalmát.

Az üzleti titok fogalma a „tisztességtelen versennyel szembeni védelem” alapköve. A munkavállalóknak csak egy kiválasztott köre számára engedélyezett a

Félvezető logokkal másolt ruházati termékek

meghatározott gyártási eljárásra, anyagok kezelésének módjára, vagy kereskedelmi információra, fogyasztói listára, üzleti tervre vonatkozó üzleti titkok ismerete. Ezek megvédése közös vállalati érdek.

A szerzői jog döntő szerepet játszik a textil-, a ruha-, a bőr-, a cipő- és a bútortipari ágazatokban, mert az alkotás már létrehozásakor szerzői jogi védelem alatt állhat, csak a létrehozás dátumát és az alkotás újdonságát kell bizonyítani. A szerzői joggal védett alkotások eredeti alkotói rendelkeznek azzal a joggal, hogy a kreatív alkotásaikat felhasználásra, tömeggyártásra engedélyezzék. Formatervezések, színek, formák tartoznak ide, de nem előírás a művészi érték.

A formatervezési minták a szerzői jog alapján is alkalmasak oltalomra, de formatervezési oltalomban csak akkor részesíthetők, ha kreatív jelleggel és művészi értékkel rendelkeznek. A formatervezési minta háromdimenziós, mint például egy adott árucikk alakja, vagy felülete, vagy kétdimenziós, mint a motívumok, vonalak, színek.

A globalizációval összefüggésben azt is érdemes megjegyezni, hogy a formatervezési minta oltalmára vonatkozó jogok nélkül nem lenne megvalósítható a termelésnek az alacsony költségű országokban történő kiszervezése. E jogok hiányában a termelési folyamatban résztvevő bármely személy lemásolhatná a formatervezési mintát. Ezért fontos a nemzeti és nemzetközi oltalom megszerzése is, mert a mintáink másolása óriási piac- és haszonvesztéssel járhat.

Védjegy lehet bármely olyan megjelölés, amely „jelzőként” szolgál egy adott termékre, vagy szolgáltatásra nézve. Segít a fogyasztónak beazonosítani és megvásárolni egy terméket vagy szolgáltatást, mert jellege és minősége, amelyet a védjegy jelez, kielégíti az igényeit. A megjelölés lehet egy adott szó, mint például személynév, állhat betűkből, számokból, stílusjegyekből, meghatározott színekből, valamint ezek kombinációjából. Alapvetően vizuálisan közöl információt és ezáltal különbözteti meg a fogyasztó számára a mögöttes lévő kínálatot. A nemzetközileg elfogadott ún. nizzai osztályozási rendszerben 34 osztály található az árukra, 11 a szolgáltatásokra.

A szabadalmak olyan szellemi tulajdon-jogok, amelyek egy találmányhoz való jogosultságot szavatolnak. A textil-, a bőr-, a cipő-, és a bútortipar

lényegi tevékenysége főleg a formatervezésiminta-oltalmi jogokon, a védjegyeken és a szerzői jogokon alapul, de egyre inkább használnak szabadalmakat is ezekben az ágazatokban, különösen a műszaki textiliák területén.

Megtévesztően hasonló termék, hamis leírások és a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat

A megtévesztően hasonló termék külső jegyeiben, megjelenésében, csomagolásában, arculati elemeiben összetéveszthető az eredeti termékkel. A fogyasztókat hamis leírásokkal, vagy a származás hamis megjelölésével szándékosan félrevezetik. A fogyasztók nem ismerik fel ezeket, miközben jóhiszemű vásárlásukkal kárt szenvednek a gyengébb minőségű áru miatt. **Az ilyen termékekkel való kereskedelem tisztességtelen!**

Útmutató a szellemi tulajdon védelméről

Az ITD Hungary Zrt. a „*Szellemi tulajdon védelme – Útmutató a cipő-, bőr-, textil- és bútoriparban tevékenykedő cégek számára*” című kiadványának közreadásával közelebb hozta a jogaink érvényesítésének megismerését. Eddig is tudtuk, hogy a szellemi tulajdon, mint a kis- és középvállalatok üzleti eszköze, értéket teremt. Hogy miért érdemes formatervezésiminta-oltalmi és védjegy kutatást végezni, hogy milyen lemásolási veszélyek leselkednek a kiállított termékre a vásárokon, kiállításokon, hogyan dolgozzuk ki cégünk szellemi tulajdonára vonatkozó saját stratégiánkat, azt a következő folytatásokban ismertetjük. A téma fontossága és időszerűsége miatt iparáganként is összefoglaljuk a legfontosabb tudnivalókat.

A Magyar Szabadalmi Hivatal szerepe

A Magyar Szabadalmi Hivatal (MSZH) a szellemi tulajdon védelméért felelős kormányhivatal. Feladat- és hatáskörébe tartozik többek között az iparjogvédelmi hatósági vizsgálatok és eljárások lefolytatása, ennek keretében különösen az alábbi ügyek intézése:

- szabadalom,
- védjegy,
- használati minta,
- formatervezési minta,
- földrajzi árujelző,
- növényfajta-oltalom.

A hivatal ingyenesen ad tájékoztatást arról, hogy a szellemi tevékenység eredményeképpen létrejött alkotások, műszaki megoldások, formatervezési minták, üzletvitelre vonatkozó elgondolások, oktatási módszerek, szerzői művek stb. védelme milyen módon biztosítható.

Emellett a hivatal ingyenes információval szolgál az

árúk és szolgáltatások megkülönböztetésére szolgáló jelölések, védjegyek és földrajzi árujelzők jogi oltalmáról. Tájékoztatást ad a jogi védelemből eredő jogokról és kötelezettségekről, a jogszerzés módjáról, menetéről, a nemzetközi egyezményekről. Az érdeklődő vállalkozások megtudhatják, hogy a szellemi tulajdon-védelem eszközeit miként vehetik igénybe a gazdasági előnyük növelésére, vagy a költséges bitorlás jogi pereinek elkerülésére.

Nyilvános iparjogvédelmi adatbázisukból, a „*Pipacs*”-ból visszakereshetők és megjeleníthetők a magyarországi (nemzeti, nemzetközi) szabadalmak, használatiminta-, formatervezésiminta-oltalmak, védjegyek, földrajzi árujelzők nyilvános adatai, ábrái.

Éljenek a szolgáltatással a www.mszh.hu honlapról tájékozódva, hogy elkerüljék a bevezetett cégmárkáik, a saját tervezésű és gyártású kollekcióik jogtalan használatából eredő üzleti kárt!